

- (Eds), *Braunwald's heart disease: A textbook of cardiovascular medicine* (pp 1880–1889). 2018. Philadelphia, PA: Elsevier-Saunders.
27. van Bodegom M., Homberg J. R., Henckens MJAG. Modulation of the Hypothalamic-Pituitary-Adrenal Axis by Early Life Stress Exposure. *Front Cell Neurosci.* 2017. Apr 19.11. P. 87.
28. Washington D.C.: American Psychiatric Association American Psychiatric Publishing; 2013. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders : American Psychiatric Association American Psychiatric Publishing; 2013. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
29. World Health Organization Resolution on health action incrisis and disasters. 2005. Geneva.
30. Zaliska O., Oleshchuk O., Forman R., Mossialos E. Health impacts of the Russian invasion in Ukraine: need for global health action. *Lancet.* 2022. Apr 16. 399(10334). P.1450-1452.
31. Кириченко І. Полковник Стеблюк: "У позиційних війнах небойові втрати перевищують бойові". *Главред.* URL:<https://glavred.info/life/389067-polkovnik-steblyuk-u-poziciynih-viynah-neboyovi-vtrati-perevishchuyut-boyovi.html> (дата звернення 1.09.22).
32. Стрес і психологічна травма. Що з нами відбувається зараз. *Нова українська школа.* <https://nus.org.ua/articles/stres-i-psyhologichna-travma-shho-z-namy-vidbuvayetsya-zaraz/> (дата звернення 1.09.22).

**УМОВИ ЗАКУПІВЛІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ З РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗА
ПРОГРАМАМИ МЕДИЧНИХ ГАРАНТІЙ: ВИМОГИ ДО
ОБЛАДНАННЯ**

Миронюк І.С., Картавцев Р.Л., Слабкий Г.О.

Ужгородський національний університет

В Україні на законодавчому рівні впроваджено систему державних гарантій з надання населенню безоплатної медичної допомоги [1]. Для ефективного впровадження в галузь охорони здоров'я системи державних

гарантій було створено Національну службу здоров'я України (НСЗУ) [2]. За поданням НСЗ України на 2022 рік Кабінетом Міністрів України затверджено 39 пакетів безоплатної медичної допомоги серед яких три пакети з надання населенню реабілітаційної допомоги [3]. Дані пакети складаються із специфікації та умов закупівлі медичних послуг [4]. Складовою даних пакетів є вимоги до переліку обладнання яке має мати заклад охорони здоров'я, щоб укласти договір із НСЗУ та відповідно отримувати за надані послуги бюджетне фінансування. При цьому необхідно відмітити, що в Україні реабілітаційна допомоги набуває свого активного розвитку [5–7].

Мета: дослідити та проаналізувати вимоги до забезпечення закладів охорони здоров'я медичним обладнанням при закупівлі медичних послуг з реабілітації за програмами медичних гарантій у 2022 році.

Матеріали та методи Матеріалами дослідження стали специфікації та умови закупівлі медичних послуг за програми медичних гарантій, які були затверджені КМУ для використання в 2022 році по забезпеченню населення реабілітаційними послугами: «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням опорно-рухового апарату», «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням нервової системи», «Медична реабілітація немовлят, які народилися передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя». В ході дослідження було використано наступні методи: бібліосемантичний, контент-аналізу, структурно-логічного аналізу.

Результати дослідження. Відповідно до поставленої мети було досліджено та проаналізовано вимоги за програми медичних гарантій до забезпечення закладів охорони здоров'я, які проводять реабілітацію пацієнтів медичним обладнанням. Отримані результати представлені в таблиці.

Умови закупівлі медичних послуг з реабілітації за програмами медичних гарантій у 2022 році (вимоги до обладнання)

<https://contracting.nszu.gov.ua/vimogi-pmg-2022>

Програма медичних гарантій	Вимоги до переліку обладнання
<p>Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням опорно-рухового апарату</p>	<p><i>За місцем надання медичних послуг:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тонometr та/або тонometr педіатричний з манжетками для дітей різного віку — щонайменше 2; 2. Пульсоксиметр — щонайменше 2; 3. Електрокардіограф багатоканальний; 4. Термометр безконтактний; 5. Глюкометр; 6. Широка кушетка з регуляцією по висоті — щонайменше 2; 7. Асистивні технології для забезпечення мобільності — крісла колісні різного типу, палиці, милиці, ходунки; 8. Стандартизовані тести та нестандартизовані набори для проведення терапевтичного оцінювання; 9. Крісло-туалет (у разі надання допомоги стаціонарно) — щонайменше 3; 10. Крісло для душу (у разі надання допомоги стаціонарно) — щонайменше 3; 11. Ортези, бандажі, слінги; 12. Засоби для позиціонування різних форм та розмірів; 13. Обладнання, матеріали та засоби для відновлення участі в активностях повсякденного життя (у тому числі допоміжне обладнання);

	<p>14. М'ячі (футболи) різного розміру і форми;</p> <p>15. Різні типи балансирів;</p> <p>16. Степ-платформи;</p> <p>18. Велотренажер;</p> <p>19. Шведська стінка;</p> <p>20. Механічні та/або автоматичні ротори для тренування верхніх та нижніх кінцівок;</p> <p>21. Комплект гумових джгутів, гантелі, обтяжувачі, терапевтичні резинки, терапевтичний пластилін;</p> <p>22. Реабілітаційні пояси для страхування пацієнтів під час ходьби — щонайменше 4;</p> <p>23. Обладнання для відновлення сенсорних та рухових функцій верхньої кінцівки (у тому числі гоніометри, динамометри, пінчметри, комплекти обтяжувачів на руки різної ваги, комплекти кілець, конусів, прищіпок, терапевтичний пластилін, еспандери, еластичні стрічки, панелі з дрібними деталями, крючками, замками та ключам, ігрові матеріали тощо);</p> <p>24. Допоміжне обладнання для дотягування та хапання, одягання/роздягання та адаптивний одяг;</p> <p>25. Аптечка для надання невідкладної допомоги.</p>
<p>Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням нервової</p>	<p><i>За місцем надання медичних послуг:</i></p> <p>1. Тонometr та/або тонometr педіатричний з манжетками для дітей різного віку — щонайменше 2;</p> <p>2. Пульсоксиметр — щонайменше 2;</p> <p>3. Електрокардіограф багатоканальний;</p> <p>4. Термометр безконтактний;</p> <p>5. Глюкометр;</p>

системи	<p>6. Широка кушетка з регуляцією по висоті — щонайменше 2;</p> <p>7. Асистивні технології для забезпечення мобільності різного типу і розміру — крісла колісні, палиці, милиці, ходунки, засоби альтернативної комунікації (комунікативні дошки, книги, пристрої);</p> <p>8. Стандартизовані тести та нестандартизовані набори для проведення терапевтичного оцінювання;</p> <p>9. Ортези, бандажі, слінги;</p> <p>10. Обладнання, матеріали та засоби для відновлення участі в активності повсякденного життя, включаючи відновлення когнітивних функцій (у тому числі допоміжне обладнання);</p> <p>11. Матеріали та засоби для відновлення та розвитку ігрових, соціальних навичок та навичок самообслуговування;</p> <p>12. Вертикалізатори різних типів та розмірів;</p> <p>m. стілець-туалет — щонайменше 3;</p> <p>13. Крісло для душу (у разі надання допомоги стаціонарно) — щонайменше 3;</p> <p>14. Засоби для позиціонування різних форм та розмірів;</p> <p>15. Реабілітаційні пояси для страхування пацієнтів під час ходьби — щонайменше 4;</p> <p>16. Адаптивні засоби та матеріали для розвитку навичок ковтання, годування та приготування їжі;</p> <p>17. Поручні реабілітаційні вздовж залу та/або бруси реабілітаційні у залі фізичної терапії;</p> <p>18. М'ячі (футболи) різного розміру і форми;</p> <p>19. Напівсфера балансувальна на платформі;</p> <p>20. Степ-платформи;</p>
---------	--

21. Подушка-балансир;
  22. Тренажери для збільшення сили та об'єму рухів в суглобах кінцівок;
  23. Шведська стінка;
  24. Обладнання, іграшки та/або матеріали для сенсорної стимуляції та розвитку рухових навичок;
  25. Настінні дзеркала та/або мобільне дзеркало на коліщатках;
  26. Меблі та матеріали у залі ерготерапії чи іншому доступному приміщенні, що симулюють облаштування житлового помешкання для відновлення участі в активності повсякденного життя (шафи, стіл, стілець, комп'ютер, телефон, дошка для прасування, праска, великий настінний годинник, календар, книги, газети, журнали тощо);
  27. Обладнання для відновлення сенсорних та рухових функцій верхньої кінцівки (у тому числі гоніометри, динамометри, пінчметри, комплекти обтяжувачів на руки різної ваги, комплекти кілець, конусів, прищіпок, терапевтичний пластилін, еспандери, еластичні стрічки, панелі з дрібними деталями, крючками, замками та ключам, ігрові матеріали тощо);
  28. Допоміжне обладнання для дотягування та хапання, одягання/роздягання та адаптивний одяг;
  29. Кухня та кухонні матеріали для відновлення участі в інструментальній активності повсякденного життя (мийка, плита, мікрохвильова піч, холодильник, набір ерготерапевтичного посуду, чайник електричний);
  30. Аптечка для надання невідкладної допомоги.
- За місцем надання медичних послуг додатково при наданні*

	<p><i>допомоги стаціонарно:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кисневий концентратор; 2. Система моніторингу фізіологічних показників одного пацієнта (неінвазивний АТ, ЧСС, ЕКГ, SpO₂, t); 3. Функціональне ліжко — щонайменше 2; 4. Пристрій для підняття пацієнта в ліжку; 5. Протипролежневі матраци; 6. Протипролежневі подушки; 7. Аспіратор (відсмоктувач).
<p>Медична реабілітація немовлят, які народилися передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя</p>	<p>За місцем надання медичних послуг:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асистивні технології для забезпечення мобільності та можливості комунікації (комунікативні дошки, книги, інші пристрої); 2. Обладнання для зали реабілітації: мати гімнастичні, настінні дзеркала, підвісне обладнання (гойдалки, гамаки), фітболи/м'ячі різних розмірів та форм, засоби для позиціонування різних розмірів та форм; 3. Вертикалізатори для пацієнтів віком до трьох років; 4. Стіл реабілітаційний широкий; 5. Стандартизовані тести та нестандартизовані набори для оцінювання функціональних можливостей та/або рівня розвитку дитини; 6. Обладнання, іграшки та/або матеріали для сенсорної стимуляції та розвитку рухових навичок; 7. Ігрові та дидактичні матеріали для розвитку когнітивних та зорово-перцептивних умінь та навичок самообслуговування; 8. Адаптивні засоби та матеріали для розвитку навичок ковтання, годування та приготування їжі;

	<p>9. Термометр безконтактний;</p> <p>10. Ваги медичні для немовлят;</p> <p>11. Ростомір;</p> <p>12. Сантиметрова стрічка;</p> <p>13. Аптечка для надання невідкладної допомоги.</p>
--	--

Аналіз наведених в таблиці даних дозволяє обладнання розділити на три групи: обладнання для проведення експрес діагностики стану пацієнта, обладнання необхідне для надання невідкладної допомоги у разі погіршення стану пацієнта та обладнання, яке використовується безпосередньо для реабілітаційних заходів. В свою чергу обладнання, яке використовується безпосередньо для реабілітаційних заходів можна розділи теж на декілька груп: реабілітаційні системи, реабілітаційні тренажери, реабілітаційні засоби, допоміжні засоби.

Крім того в пакеті медичних гарантій «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням нервової системи» окремо виділено вимоги до забезпечення обладнанням при проведенні реабілітації пацієнтам в поліклінічних та стаціонарних умовах.

Далі нами було співставлено список медичного обладнання в пакетах медичних гарантій із Національним класифікатором медичних виробів, який затверджено в 2019 році Мінекономрозвитку України [8]. При проведенні співставлення було встановлено певну неузгодженість між ними, що в майбутньому буде ускладнювати процес закупівлі закладами охорони здоров'я медичного обладнання для виконання умов контрактування між закладами охорони здоров'я та НСЗУ для проведення реабілітації пацієнтів.

Висновки

Для забезпечення населення комплексними реабілітаційними послугами в рамках реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення НСЗ України підготовлені та КМУ затверджені три відповідні пакети медичних послуг. Складовою пакетів є вимоги до обладнання, яке

мають мати заклади охорони здоров'я для укладання угод на державне фінансування по наданню реабілітаційних послуг населенню. Забезпечення закладів охорони здоров'я даним обладнанням дозволяє забезпечити надання якісних та ефективних реабілітаційних послуг. При цьому встановлено певну невідповідність переліку обладнання включеного до пакетів медичних послуг та Національного класифікатора медичних виробів, що в подальшому може ускладнювати процес закупівлі закладами охорони здоров'я необхідного обладнання.

Використана література

1. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII. URL: http://search.liga.zakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172168.html.

2. Про утворення Національної служби здоров'я України: Постанова КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1101 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 753 від 21.08.2019, № 1073 від 27.11.2019, № 1067 від 06.10.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017>.

3. Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2022 році: Постанова КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1440. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-realizaciyi-programiderzhavnih-garantij-medichnogo-obslugovuvannya-naselennya-u-2022-roci-i291221-1440>.

4. Пакети медичних послуг. Зміст та підхід до контрахтування закладів охорони здоров'я. Національна служба здоров'я України. Київ, 2020. 59 с.

5. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я, Закон України № 1053-IX, 3 груд. 2020, Відомості Верховної Ради (ВВР). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>

6. Порядок організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 року №1268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1268-2021-%D0%BF#Text>

7. Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19 грудня 1997 року № 359. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31 жовтня 2018 р. № 1973. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0015-98#Text>

8. Про затвердження національного класифікатора НК 24:2019 «Класифікатор медичних виробів». Наказ Мінекономрозвитку України від 05.02.2019 №159. URL: <https://www.dls.gov.ua/print-article/?pa=17537>

MAIN FEATURES OF CHRONIC CATARRHAL GINGIVITIS PATHOGENETIC TREATMENT IN CHILDREN WITH OTORHINOLARYNGOLOGICAL DISEASES

Maksymenko A.I., Sheshukova O.V., Kuz I.O., Lyakhova N.A.

Poltava State Medical University, Poltava, Ukraine

Introduction. Following scientific data, most all dental diseases are pathologies of periodontal tissues. According to WHO, 80% of children and adolescents in the world have some form of periodontal disease. This number is 60-70% in Ukraine. These diseases can be inflammatory, dystrophic, or tumoral. The largest group of periodontal diseases are inflammatory (gingivitis, periodontitis). They account for 94-96% of all periodontal diseases [1].

According to modern concepts, inflammatory periodontal diseases are considered not only as a local inflammation of the tissues surrounding the tooth, caused by the microflora of dental plaque but also as a reaction of the body to a bacterial infection.

There is no doubt that there is a close relationship between periodontal tissue diseases and general disorders in the body. Changes in the oral cavity reflect the patterns of the pathogenesis of systemic pathology, which is due to the morphological and functional integration of all body systems. That is why the interest of researchers in studying periodontal tissue damage in children with different states of general somatic health is understandable [2].